

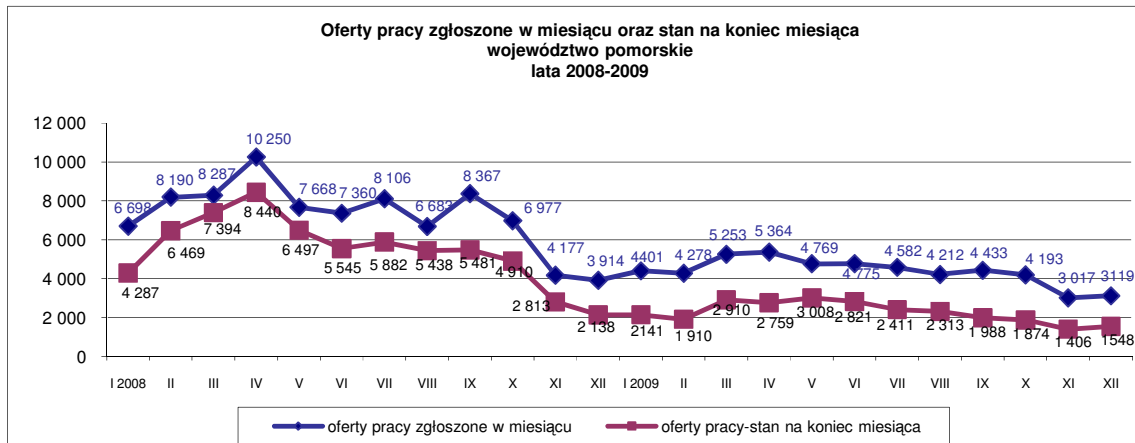
Rynek pracy województwa pomorskiego w 2009 r.

- Zapoczątkowane w IV kwartale 2008 r. symptomy spowolnienia gospodarczego utrzymywały się przez cały 2009 r., jednakże skutki kryzysu w województwie pomorskim były nieco łagodniejsze aniżeli w kraju. Korzystniejsza niż w 2008 r. dynamika gospodarki objawiała się w niewielkim wzroście sprzedaży detalicznej, wzroście obrotów ładunkowych w portach morskich oraz wzroście oddanych do użytkowania mieszkań. Spowolnienie zauważyć można było w spadku produkcji sprzedanej w przemyśle w cenach stałych, głównie w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych. Zmniejszyła się także w stosunku do roku poprzedniego wartość produkcji budowlano montażowej w cenach bieżących, zwłaszcza w przedsiębiorstwach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi.

W 2009 r. na rynku pracy utrzymywał się trend spadkowy przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, spadała liczba ofert pracy, rosła natomiast liczba bezrobotnych, a co za tym idzie stopa bezrobocia rejestrowanego.

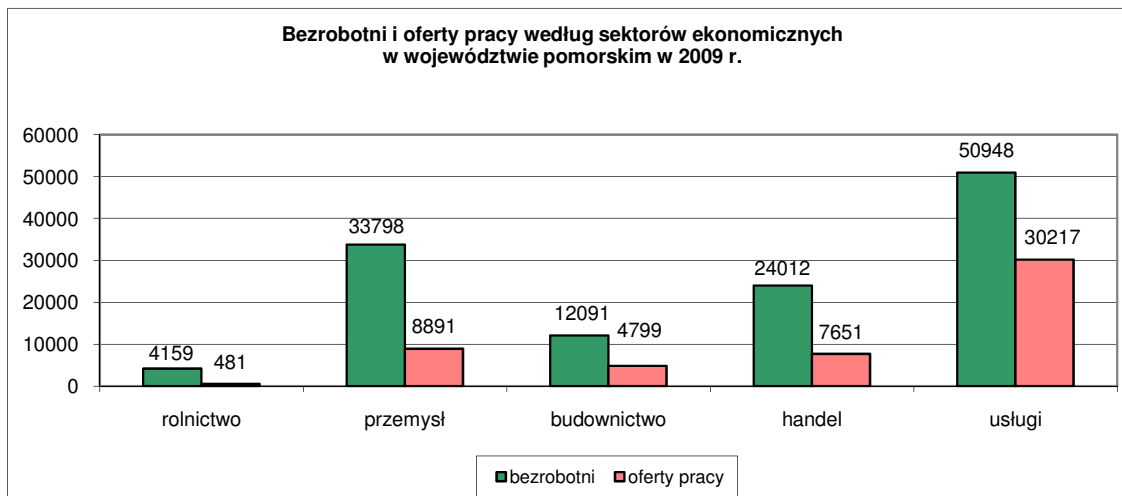
- W końcu grudnia 2009 r. liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła 249,3 tys., co wskazywało na wzrost o 3,6% w odniesieniu do grudnia 2008 r. Podmioty te działały głównie w sektorze prywatnym (96,9%), w tym były to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (74,3% wszystkich podmiotów). Najwięcej podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON skupiało swoją działalność w sekcjach: handel i naprawy (24,8% ogółu podmiotów) oraz obsługa nieruchomości i firm (18,9% ogółu).
- W 2009 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 270,0 tys. osób, co wskazywało na spadek w stosunku do roku poprzedniego o 2,9% (w kraju spadek wyniósł 1,2%). Sekcjami, w których w największym stopniu zredukowano zatrudnienie były przetwórstwo przemysłowe (o 8,0%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 6,5%), natomiast wzrost zatrudnienia odnotowano m. in. w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 11,3%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,0%).
- W 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3303,84 zł i w porównaniu z 2008 r. wzrosło o 2,1% (w kraju wzrosło w tym okresie o 4,4% i wyniosło 3 324,91 zł).

- W okresie 12 miesięcy 2009 r. odnotowano znaczący spadek liczby zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy ofert pracy w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W roku 2009 zgłoszono 52,4 tys. ofert pracy, a w 2008 r. - 86,7 tys., co wskazywało na spadek o 34,3 tys., tj. o 39,6%. Największy spadek odnotowano wśród ofert pracy sezonowej – o 3,4 tys. ofert (24,4%). Biorąc pod uwagę powiaty województwa pomorskiego, największy liczbowy spadek ofert pracy odnotowano w Gdańsku o 8 486 ofert (o 56,5%), w powiecie tczewskim o 6 244 oferty (o 66,7%) oraz w Gdyni o 4 509 ofert (o 46,7%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

- W 2009 r. najwięcej ofert pracy zgłoszono w usługach i handlu, łącznie stanowiły one 72,8% ogółu zgłoszonych ofert pracy. Biorąc pod uwagę sekcje PKD najwięcej ofert pracy zgłoszono dla administracji publicznej, przetwórstwa przemysłowego, handlu i napraw oraz dla budownictwa. W sekcjach tych (poza administracją publiczną) liczba bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę zgłoszonych ofert pracy. Podobnie w każdym z sektorów ekonomicznych liczba bezrobotnych przewyższała liczbę ofert pracy, gdzie największą różnicę zauważyć można w rolnictwie oraz przemyśle.

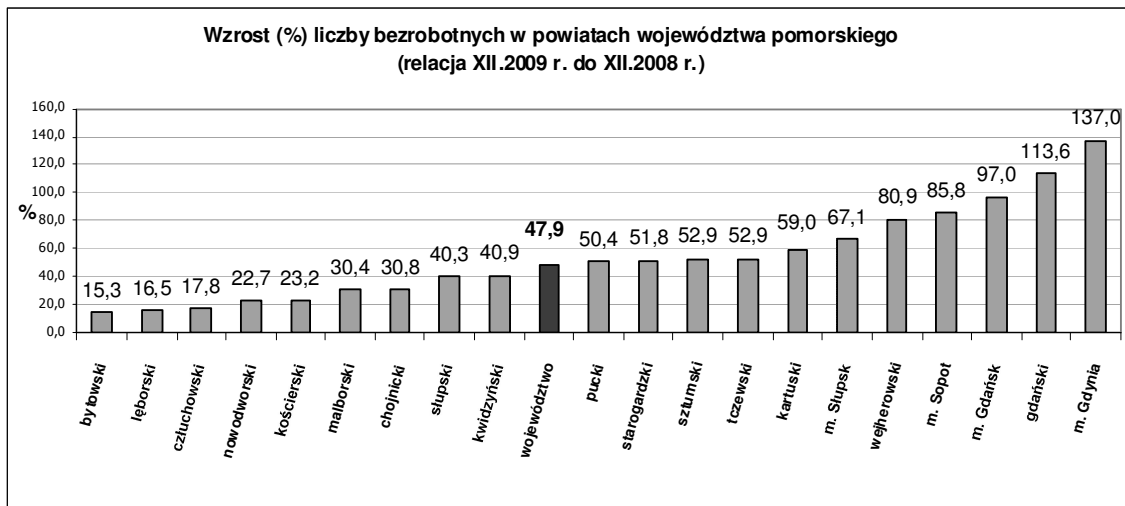

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01, zał. 2.

- W roku 2009 pracodawcy zgłaszali do powiatowych urzędów pracy chęć zatrudnienia cudzoziemców zza wschodniej granicy bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę. W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy 3,5 tys. oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom (o 1,3 tys. mniej niż w tym samym okresie roku poprzedniego). Oświadczenia obejmowały obywateli Białorusi, Rosji, Ukrainy, Mołdawii i od 30 listopada 2009 r. Gruzji. Najwięcej zgłoszeń od pracodawców dotyczyło obywateli Ukrainy - 3,1 tys., tj. 89,1% ogółu zgłoszeń i związane były głównie z pracą w przemyśle - 38,5% ogółu oraz w budownictwie i pokrewnych – 23,2%.

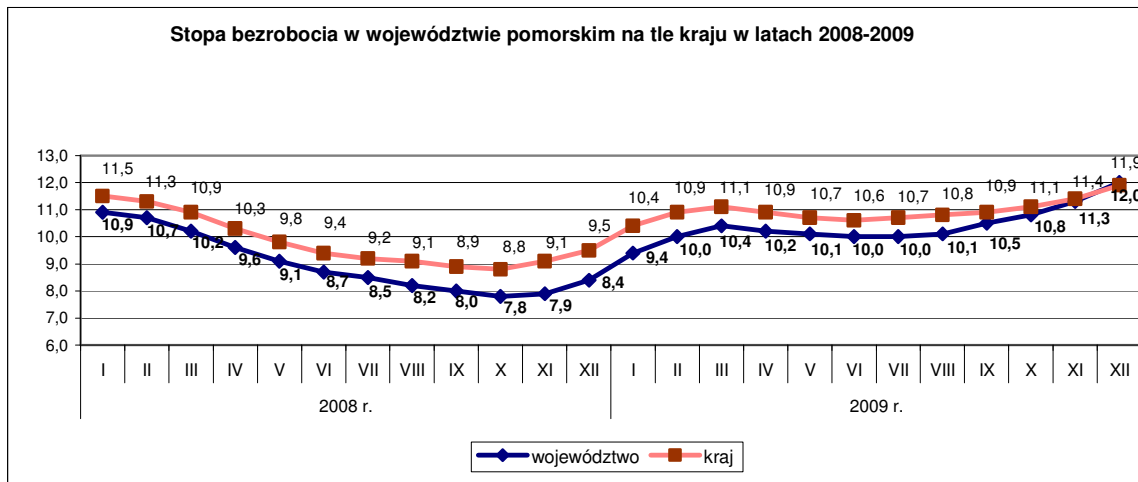
Dodatkowo przez Wojewodę Pomorskiego zostało wydanych 2 326 zezwoleń na pracę cudzoziemcom spoza UE (w roku ubiegłym 1 186 zezwoleń), w tym najwięcej obywatelom z Ukrainy - 722 zezwolenia. Ponad połowa zezwoleń dotyczyła zatrudnienia dla robotników wykwalifikowanych.

- 2009 rok charakteryzował się stałym wzrostem liczby zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego. W końcu grudnia 2009 r. liczba bezrobotnych wyniosła 100,3 tys. osób, co wskazywało na wzrost w stosunku do grudnia 2008 r. o 47,9% (o 32,5 tys. osób). Powiatami charakteryzującymi się największym przyrostem liczby bezrobotnych była Gdynia (o 137,0%), powiat gdański (o 113,6%) oraz Gdańsk (97,0%). Pomorskie w omawianym okresie było województwem, w którym na tle kraju nastąpił największy wzrost liczby bezrobotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

- Analogicznie do wzrostu liczby bezrobotnych, wzrosła w województwie pomorskim stopa bezrobocia, która na koniec grudnia 2009 r. osiągnęła poziom 12,0% i po raz pierwszy od lipca 2007 r. przewyższyła poziom stopy bezrobocia w kraju o 0,1 pkt proc. W stosunku do grudnia 2008 r. wzrost stopy bezrobocia wyniósł w Pomorskiem 3,6 pkt proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji GUS.

- W województwie pomorskim w 2009 r. utrzymywały się charakterystyczne terytorialne dysproporcje w poziomie aktywności gospodarczej, co wpływało na wysokie zróżnicowanie stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach. Najniższy poziom stopy bezrobocia obserwowano w Trójmieście (w końcu grudnia 2009 r. w Sopocie – 3,6%, w Gdańsku – 4,9%, w Gdyni – 5,3%), najwyższy poziom stopy bezrobocia odnotowano w powiecie nowodworskim – 25,7%, sztumskim – 23,8% i człuchowskim – 23,6%.
- W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. w Pomorskiem przeprowadzono liczne zwolnienia grupowe pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W omawianym okresie zostało zwolnionych 3 776 osób, co wskazywało na 3,5-krotny wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego (w okresie 12 miesięcy 2008 r. zwolniono 1 054 osoby), najczęściej zwolnień dokonano w marcu 2009 r. (843 osoby).

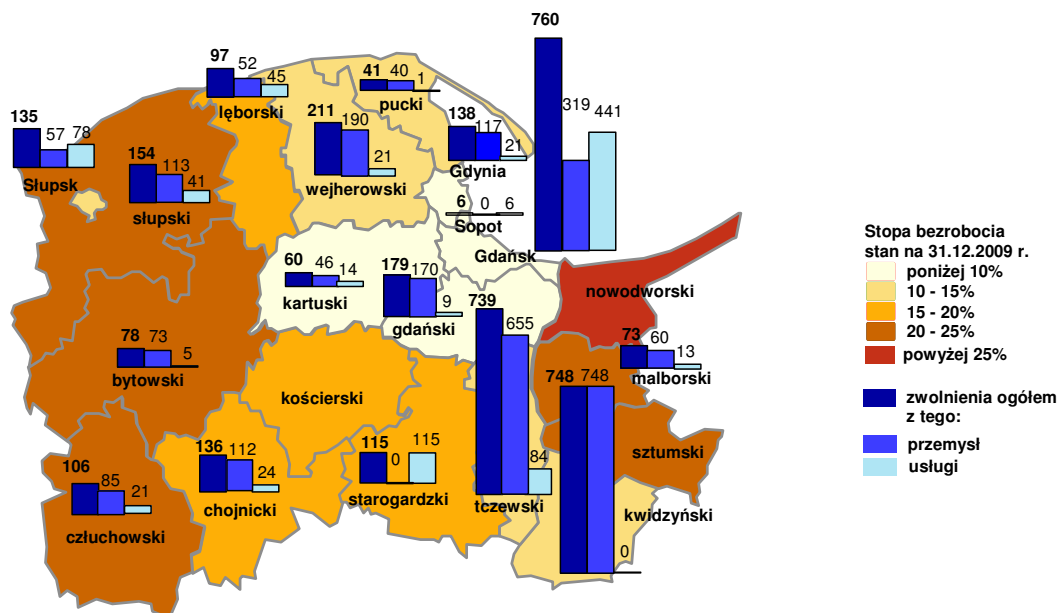
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS – 01

Pod względem liczby zwolnionych osób (powyżej 700) dominowały trzy powiaty: Gdańsk, powiat kwidzyński oraz tczewski. W Gdańsku zwolniono 760 osób z 14 zakładów pracy (w tym z 3 działających w sektorze publicznym i 11 w sektorze prywatnym). W powiecie kwidzyńskim w omawianym okresie zwolniono 748 osób z 4 zakładów pracy – wszystkie działające w sektorze prywatnym, natomiast w powiecie tczewskim zwolniono 739 osób z 11 zakładów pracy (2 z sektora publicznego, 9 z sektora prywatnego).

W trzech powiatach województwa, w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. nie dokonano żadnych zwolnień grupowych: w powiecie nowodworskim charakteryzującym się najwyższą w grudniu 2009 r. stopą bezrobocia (25,7%), sztumskim (23,8%) oraz kościerskim (16,5%).

Zauważyć można, że w ciągu analizowanego okresu w powiatach województwa pomorskiego charakteryzujących się niższym poziomem stopy bezrobocia oraz skupiających na swoim terenie dużo firm przemysłowych, dominował wysoki poziom zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Odwrotna sytuacja przedstawiała się w powiatach o stałe wysokiej stopie bezrobocia, gdzie głównie działają firmy handlowe i usługowe.

Stopa bezrobocia oraz zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy dokonane w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. według powiatów oraz sektorów ekonomicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS – 01

Zarejestrowani bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy województwo pomorskie

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek		Udział w liczbie bezrobotnych ogółem		Różnica udziałów
		31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	liczba	%	31.12.2008 r.	31.12.2009 r.	pkt proc.
Czas pozostawiania bez pracy w miesiącach	do 1	10443	13090	2647	25,3%	15,4%	13,1%	-2,3
	1 - 3	17699	27353	9654	54,5%	26,1%	27,3%	1,2
	3 - 6	10493	21108	10615	101,2%	15,5%	21,1%	5,6
	6 - 12	10084	20173	10089	100,0%	14,9%	20,1%	5,2
	12 - 24	8118	11011	2893	35,6%	12,0%	11,0%	-1,0
	pow. 24	10934	7532	-3402	-31,1%	16,1%	7,5%	-8,6
Wiek	18 - 24	14704	23362	8658	58,9%	21,7%	23,3%	1,6
	25 - 34	18563	28006	9443	50,9%	27,4%	27,9%	0,5
	35 - 44	12322	18417	6095	49,5%	18,2%	18,4%	0,2
	45 - 54	16170	21578	5408	33,4%	23,9%	21,5%	-2,4
	55 - 59	5224	7616	2392	45,8%	7,7%	7,6%	-0,1
	60 - 64 lata	788	1288	500	63,5%	1,2%	1,3%	0,1
Wykształcenie	wyższe	4891	7973	3082	63,0%	7,2%	8,0%	0,8
	policealne i średnie zawodowe	14350	20310	5960	41,5%	21,2%	20,3%	-0,9
	średnie ogólnokształcące	7442	11617	4175	56,1%	11,0%	11,6%	0,6
	zasadnicze zawodowe	20209	30663	10454	51,7%	29,8%	30,6%	0,8
	gimnazjalne i poniżej	20879	29704	8825	42,3%	30,8%	29,6%	-1,2
Staż pracy ogółem	do 1 roku	9709	13685	3976	41,0%	14,3%	13,6%	-0,7
	1 - 5	15236	23584	8348	54,8%	22,5%	23,5%	1,0
	5 - 10	9998	14538	4540	45,4%	14,8%	14,5%	-0,3
	10 - 20	11923	16878	4955	41,6%	17,6%	16,8%	-0,8
	20 - 30	8026	11638	3612	45,0%	11,8%	11,6%	-0,2
	30 lat i więcej	1919	3691	1772	92,3%	2,8%	3,7%	0,9
	bez stażu	10960	16253	5293	48,3%	16,2%	16,2%	0,0
Ogółem		67771	100267	32496	47,9%	100,0%	100,0%	0,0

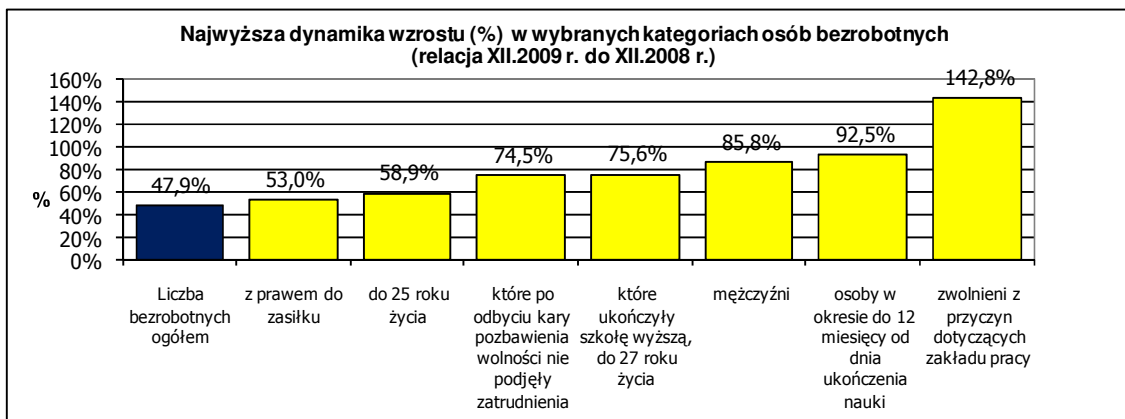
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPIPS – 01, zał. 1

- Analizując strukturę osób bezrobotnych w grudniu 2009 r. w stosunku do grudnia 2008 r. zauważyć można:
 - znaczny wzrost osób bezrobotnych pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy (o 101,2%, tj. o 10 615 osób), a także osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 100,0%, tj. 10 089 osób), co spowodowało wzrost udziału obu kategorii w liczbie bezrobotnych ogółem odpowiednio o 5,6 pkt proc. i 5,2 pkt proc.;
 - spadek liczby bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy o 31,1%, tj. o 3 402 osoby, a także spadek udziału tej grupy w ogóle bezrobotnych o 8,6 pkt proc.;
 - największy liczbowy wzrost wśród osób bezrobotnych w wieku od 25 - 34 lat (o 9 443 osoby, tj. o 50,9%) oraz w wieku od 18 - 24 lat (o 8 658, tj. o 58,9%),
 - największy procentowo wzrost wśród bezrobotnych od 60-64 roku życia o 63,5% (o 500 osób);
 - wzrost w rejestrach bezrobotnych osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej łącznie o 19 279 osób (o 46,9%);
 - wysoki procentowo (powyżej 50,0%) wzrost osób z wykształceniem wyższym o 63,0% (o 3 082 osoby) oraz osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym o 56,1% (o 4 175 osób);

- największy liczbowy wzrost bezrobotnych posiadających staż od 1-5 lat o 8 348 osób (o 54,8%);
- największy procentowy wzrost wśród osób bezrobotnych posiadających staż powyżej 30 lat o 92,3% (1 772 osoby).

- W 2009 r. niektóre kategorie bezrobotnych w województwie pomorskim charakteryzowały się znaczną dynamiką wzrostu w stosunku do roku poprzedniego (większą niż dynamika wzrostu ogólnej liczby bezrobotnych). Porównując stany bezrobotnych XII 2009 r. – XII 2008 r. odnotowano: liczba osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wzrosła o 142,8%, osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 92,5%, a osób które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 75,6%.

Odnotowano wysoką dynamikę wzrostu liczby bezrobotnych mężczyzn – wzrost o 85,8%, ponadto wzrost powyżej 50% odnotowano wśród bezrobotnych z prawem do zasiłku (53,0%) i wśród młodych osób do 25 roku życia (58,9%).

- W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego zarejestrowały łącznie 183,2 tys. osób bezrobotnych, natomiast wyłączyły z ewidencji 150,7 tys. osób, w tym 54,9 tys. (36,4%) z powodu podjęcia pracy (w tym 43,6 tys. osób z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej) oraz 53,7 tys. osób (35,6%) z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy. W ramach działań mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych w różnych formach (szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace społecznie użyteczne, zajęcia Centrum Integracji Społecznej), wyłączono z ewidencji bezrobotnych 36,9 tys. osób stanowiących 24,5% ogółu wyłączeń.

W materiale wykorzystano m.in. dane:

1. *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w grudniu 2010 r.*, nr 12, 28.01.2010 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.
2. *Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01.*